

Ikääntyneiden palveluasuminen tulee säilyttää Pirkanmaalla

Ikäihmisten asumispalveluja koskeva lainsäädäntö muuttuu ensi keväänä. Lakimuutos tarkoittaa, että jatkossa nykyisenlaista palveluasumista ei tarjota, vaan se korvataan yhteisöllisellä asumisella. Hallituksen esityksen mukaan ”Palvelut järjestetään erikseen tukipalveluina, kotihoitona ja tarvittaessa muina sosiaalipalveluina. Laissa ei edellytetä, että kohteessa on oma henkilöstö sen asukkaiden palveluja varten.”

Palveluasumisessa asuu paljon tukea tarvitsevia iäkkäitä henkilöitä, jotka eivät ole selvinneet kotihoidon turvin kotonaan. Pääsääntöisesti kuitenkin tuen tarve öisin on satunnaista.

Mikäli lakia todellisuudessa tulkittaisiin siten, että palveluasumisen poistetaan, tarvitsevat miltei kaikki nykyiset palveluasumisen asukkaat ympärivuorokautisen palveluasumisen paikan. Henkilökuntaa tulee tällöin lisätä merkittävästi, sillä henkilöstömitoitusta palveluasumisessa on 0,3 ja 1.4.2023 alkaen ympärivuorokautisessa palveluasumisessa 0,7.

Hyvinvointialueella ei ole tällaista lisämäärää ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja. Kaikki toimijat eivät ole valmiita lisäämään ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja, sillä asukaspaikkoja on jo nyt tyhjillään hoitajapulan vuoksi.

Mikäli 300 palveluasumisen asukasta siirtyy ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, tarkoittaa tämä talouden kannalta tarkoittaa noin 10 milj. vuosittaista lisämenoa, josta suurin osa tulee verovaroin katettavaksi ja osa katettaisiin nousevin asiakasmaksuin. Kun vielä huomioidaan, että juuri tällaiselle palvelulle on enenevässä määrin tarvetta, ovat kustannusvaikutukset vielä suuremmat.

Tulevaa lakimuutosta tulkitaan nyt hyvin eri tavoin eri puolilla Suomea. Joillakin alueilla lakia tulkitaan siten, että tulee saada uusia yhteisöllisen asumisen paikkoja, joissa työskentelee yhteisökoordinaattori ja kukin asukas tilaa tarvitsemansa palvelut mistä haluaa. Mikäli palveluasumisen tarpeessa olevat todetaan yhtäkkiä näin hyväkuntoisiksi, tulee kotihoidon käyntejä paljon, pysyvät hoitosuhteet katoavat, kriisissä olevan kotihoidon henkilöstöpula syvenee entisestään ja sairaalakäynnit varmasti lisääntyvät. Itä-Suomessa on suunnitteilla vuorokausihintainen asumispalvelu, jossa palvelu ostetaan kokonaisuudessaan samalta palveluntuottajalta. Käytännössä näin ollen palveluasumisen kaltainen palvelu säilyy, vaikka nimi muuttuu.

Vaikka tarvitsemme yhteisöllisiä asumispalveluja, tarvitsemme myös palveluasumista ympärivuorokautisen palveluasumisen rinnalla. Meillä ei ole varaa luoda lisäongelmia ikäihmisten palveluihin. Eduskunta on hyväksynyt lakimuutokset 30.6.2022 ja lakimuutoksia on esitetty voimaan astuviksi jo 1.1.2023. Pirkanmaan hyvinvointialueella tulee varmistaa, että nykyisen kaltainen palveluasuminen säilytetään. Hyvinvointialueen tulee myös viestittää maan hallitukselle, että tähän tarvitaan nopeasti korjaava lakiesitys, jolla nykyinen palveluasuminen säilytetään tai vaihtoehtoisesti hallituksen ja ministeriön tulee ohjata lain tulkintaa sen suuntaisesti, että tämä tärkeä palvelu säilyy.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä

5.9.2022

Sirpa Pursiainen

Riitta Kuismanen
Kauko Turunen
Pirjo Raunio